

Åpenhetsloven i Nærbakst AS

2022-2023

Nærbakst AS

Nærbakst AS er stiftet i 1997 og har eierandeler i flere norske lokale bakerier. Nærbakst er eiet av Raaum og Fjære AS, som representerer de opprinnelige stiftere av selskapet og Norgesbakeriene AS. Vi legger vekt på at de lokale bakeriene skal beholde sitt særpreg, sine produkter og sin lokale tilhørighet. Dette har gitt selskapet en jevn vekst siden oppstarten. Bakeriene driver produksjon, salg og utkjøring av ferske baker- og konditorvarer, samt drift av egne utsalg/kafeer. Nærbakst AS har, som en del av Norgesbakeriene og gjennom medlemskap i Din Baker, inngått felles innkjøpsavtaler for bakeriene. Vi har også utviklet felles systemer for økonomi, regnskap, IT, HMS og matsikkerhet for de lokale bakeriene. I tillegg har vi inngått leveringsavtaler på vegne av bakeriene med offentlige kunder og private innkjøpskjeder.

Flere av bakeriene er pålagt og har utarbeidet egne aktsomhetsvurderinger i henhold til Åpenhetsloven. Bakerier i Nærbakst, som ikke er omfattet av Åpenhetsloven, følger innkjøpsavtaler og aktsomhetsvurderinger inngått av Nærbakst AS.

Nærbakst AS skal bidra til at våre bakerier opptrer ansvarlig både i forhold til sine lokale omgivelser, bærekraftig innkjøp og reduserte utslipp. Dette gjør vi blant annet gjennom å utvikle og selge grovere og sunnere produkter, redusert bruk av emballasje, sette fokus på matsvinn og reduksjon av utslipp fra fossile kjøretøy. Vi skal også sette søkelys på menneskerettigheter og ansvarlighet i hele verdikjeden.

Vi har utformet etiske retningslinjer og strategi for bærekraft, disse er under revisjon for til enhver tid å være oppdatert i forhold til bærekraft, etisk handel og tilpasset nasjonale lover. Dette skal være våre veiledere arbeidet med ansvarlighet og miljø.

Våre mål for bærekraftig innkjøp frem mot 2024:

- Sikre respekt for arbeidstakerrettigheter. Ingen avvik på menneskerettigheter.
- Verifisert bærekraftig produksjon av viktige produkter
- 100 % gjenvinnbar emballasje
- 75 % emballasje fra resirkulerte materialer
- 50 % plastemballasje fra resirkulerte eller fornybare materialer

Åpenhetslovens formål

Lovens formål er å forebygge at norske virksomheter bidrar til menneskerettighetsbrudd eller uholdbare arbeidsforhold i sin verdi. Loven regulerer ikke norske arbeidsforhold eller menneskerettigheter, men tar sikte på å motvirke uholdbare arbeidsforhold og menneskerettighetsbrudd i den tredje verden. Kjede skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med

produksjon av varer og levering av tjenester, og sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Nærbakst sitt arbeid med åpenhetsloven

Nærbakst er omfattet av Åpenhetsloven. Vi har gjennomført aktsomhetsvurderinger med særlig fokus på innsatsfaktorer med opprinnelse utenfor Norge. Loven innebærer at interessenter skal gis innsyn i disse vurderingene. Loven trådte i kraft 1. juli 2022. Vi omfattes av denne loven og har dermed systematisert arbeidet for å sikre oppnåelse av lovens formål.

For leverandører som ikke er behandlet i vårt arbeid med Åpenhetsloven henviser vi til (nettstedet Din Baker)

Nærbakst er medlem av Din Baker og fått bistand i arbeidet med Åpenhetsloven fra Din Baker. I tillegg har vi hentet informasjon fra disse nettstedene:

<https://www.forbrukertilsynet.no/apenhetsloven>

<https://www.virke.no/arbeidsgiverstotte/apenhetsloven/>

Åpenhetsloven forutsetter regelmessige aktsomhetsvurderinger, som skal stå i forhold til virksomhetens størrelse og art, alvorlighetsgrad og sannsynlighet for negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Vi har derfor definert de mest kritiske leverandørene i forhold til dette og satt i system et arbeid for rapportering fra- og oppfølging av viktige leverandører. Aktsomhetsvurderingene innebærer at det er en kontinuerlig prosess fra oss og våre leverandører.

Forankring og ansvarlighet i arbeidet

Arbeidet med åpenhetsloven er forankret i styret i Nærbakst. Arbeidet er også kommunisert til alle ansatte i våre personalhåndbøker.

I Nærbakst har vi en gruppe som skal arbeide med dette og det er det vi kaller «Bærekraftrådet» (BR) som består av følgende personer:

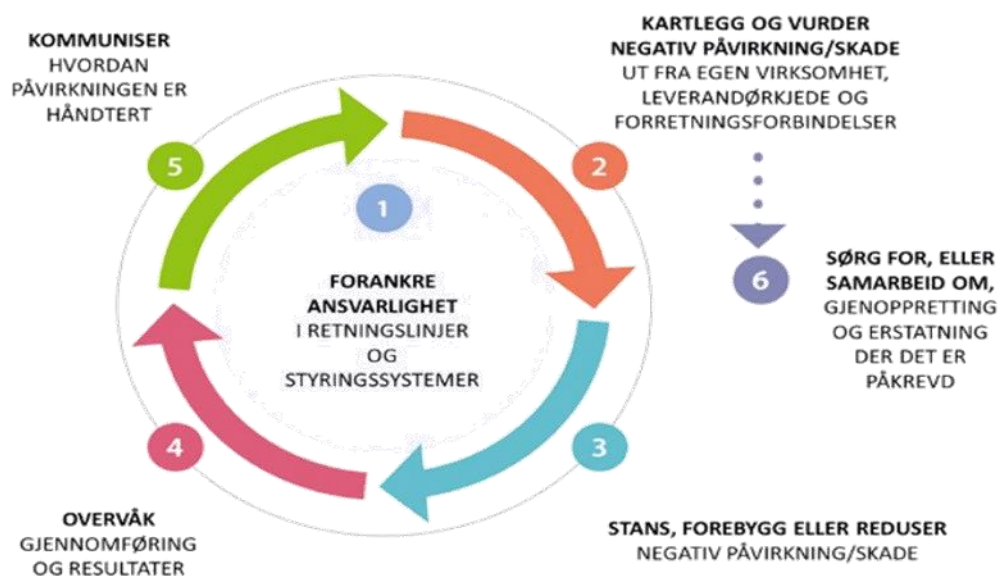
- Kristian Raaum Daglig leder i Nærbakst AS
- Ismeta Avdic Kvalitetssjef i Nærbakst
- Morten Fjære Innkjøpsansvarlig i Nærbakst AS
- Odd Eirik Henjesand Administrasjonsansvarlig i Nærbakst AS
- Per-Otto Nedrelid, Markedsansvarlig i Nærbakst AS

Arbeidsmetode

I Nærbakst har vi en komplett oversikt over hvilke leverandører vi handler med og hvilke vi har inngått avtaler med. Innkjøpsavtaler er inngått av Din Baker AS og Nærbakst AS. Våre krav til aktsomhetsvurderinger til leverandører og informasjon fra leverandører om dette håndteres av Din Baker og Nærbakst AS

Vi har gjennomført en vurdering av våre mest kritiske leverandører i forhold til Åpenhetsloven knyttet til muligheten for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. I selskapet har vi en komplett oversikt over hvilke leverandører vi handler med og hvilke vi har inngått avtaler med.

Ved inngåelse av innkjøpsavtaler er vekt på bærekraft og ansvarlig innkjøpspraksis våre viktigste virkemidler i arbeidet for bærekraftig forretningspraksis. Nærbakst skal tilpasse vår egen innkjøpspraksis slik at vi styrker, og ikke undergraver, leverandørers mulighet til å levere på kravene vi stiller for å sikre forhold for mennesker, samfunn og miljø. Vi arbeider for å opprettholde langvarige og stabile leverandørforhold med leverandører som prioriterer arbeidet med menneskerettigheter og bærekraft .

Nærbakst krever at våre direkteleverandører aksepterer våre Etske retningslinjer som tydeliggjør våre forventninger om ansvarsfull produksjon. Dette betyr at leverandøren forplikter seg til å utføre sin produksjon i samsvar med internasjonalt anerkjente standarder

knyttet til menneskerettigheter, arbeidsforhold, miljø og antikorrupsjon. Vi følger opp våre leverandører gjennom løpende dialog, leverandørevalueringer og tredjepartsrevisjoner.

I Nærbakst verdsetter vi åpenhet og forsøker å kommunisere på en åpen og saklig måte om hvordan produktene våre produseres og deres innvirkning på omverden.

Nærbakst har også instruksjoner som skal sikre ansatte hos tjenesteleverandører likebehandling med egne ansatte.

Leverandørinformasjon kan være forretningssensitiv, derfor opererer vi ikke med åpne leverandørlistene. Vi rapporterer om risikoforhold og arbeidet vårt med viktige leverandørkjeder gjennom Nærbakst års- og bærekraftsrapport.

Vi har i første fase arbeidet med:

- Kartlegging av leverandører med risiko for brudd. Vi har sendt ut Nærbakst Code of Conduct til alle leverandører
- Innhentet informasjon fra utvalgte leverandører.
- Gjennomført og/eller planlagt møte med utvalgte leverandører.
- Kartlagt hvordan risikoen er håndtert hos de utvalgte leverandørene.

Vurdering av våre 5 største leverandører:

AS Pals

Pals er leverandør av bakeingredienser til vår produksjon, og kaffe og pålegg til våre bakeriutsalg og kafeer. Pals er omfattet av Åpenhetsloven og har informasjon om Bærekraftsarbeid på sine nettsider. Produksjonen av ingredienser til vår produksjon skjer hovedsakelig i Norge. Innsatsfaktorene til denne produksjonen er importerte. Til denne produksjonen forespør Pals og gjør sitt innkjøp via noen få anerkjente selskaper. Selskapene som sørger for disse innkjøpene, har forpliktet seg til å følge Pals etiske retningslinjer. Enkelte større innsatsfaktorer kjøper Pals direkte fra produsent. Også disse har forpliktet seg til å følge Pals etiske retningslinjer.

I tillegg til egenproduksjon Pals også et samarbeid med noen større europeiske produsenter. Fra disse handler Pals inn blant annet sjokolade, bakefett og andre ingredienser som vi benytter i våre produkter. Pals har gjennomført revisjoner hos den største her og via egen sertifiseringsordning (ISO 22000) blitt revidert i forhold til egen Suppliers Code.

Utover sertifiseringsordningen med ISO 22000 er Pals Miljøfyrtårnsertifisert, medlem i Fair Trade og engasjert i forskjellige miljø- og bærekrafts prosjekter. Engasjementet her strekker seg flere tiår tilbake i tid. De har vært og er en aktiv bidragsyter til dette fortsatt via lokale kaffedyrkere og WWF Verdens Naturfond.

Vi vurderer risikoen for negativ påvirkning/skade på mennesker samfunn og miljø ved Pals produksjon i Norge som liten. Det samme gjelder pals innkjøp fra øvrige norske leverandører. Men flere råvarer kjøpes inn direkte fra råvareprodusenter, agenter og internasjonale leverandører. Til disse har Pals utarbeidet en egen Supplier Code, som alle leverandører må signere på at de følger. Signert Supplier Code sikrer: Trygge arbeidsforhold ih.t ILO konvensjon, null-toleranse for narkotika på arbeidsplass og korrupsjon. Pals foretar revisjoner hos leverandører som har signert Supplier Code.

Konklusjon Pals:

Vår vurdering er at Pals gjennom Suppliers Code, en klar policy for bærekraft og langvarig forhold til flere av sine internasjonale leverandører, har et bevisst forhold til oppfølging av sine leverandører for å unngå negative konsekvenser på miljø og samfunn i verdikjeden. Men et stort mangfold av leverandører innebærer en viss risiko for brudd på kravene til bærekraft. Vi vil derfor prioritere revisjoner i verdikjeden hos Pals for viktige innsatsfaktorer i vår produksjon.

Idun Industrier AS

Idun er leverandør av bakeingredienser, bake-off, kakepynt og emballasje som inngår i vår produksjon. Idun er et Orkla selskap som er omfattet av Åpenhetsloven og har informasjon om arbeidet med bærekraft på sine nettsider. Orkla arbeider etter klare mål for bærekraft, som er tilgjengelig på deres nettside. De har en egen menneskerettespolicy, som de krever at leverandører følger. Orkla har et eget kapittel i sin årsrapport om Bærekraft

- Orklas Supplier Code of Conduct (SCoC) ligger til grunn for valg av leverandører og gjør etiske krav og forventninger tydelige for leverandørene. I 2022 ble Supplier Code of Conduct oppdatert med styrkede krav til blant annet aktsomhetsrutiner relatert til menneskerettigheter, mangfold, likeverd og inkludering, miljø og utslippsreduksjoner.
- Orkla har særlig fokus på risiko for barnearbeid og brudd på øvrige ILO konvensjoner.
- For visse høyrisikoråvarer kjøpes sertifiserte ingredienser for å bidra til å forbedre bøndernes inntekt.
- Som en del av innsatsen for å møte utfordringene knyttet til menneskerettigheter og miljø deltar Orkla aktivt i bransjeinitiativer som involverer bedrifter, offentlige myndigheter og ekspertorganisasjoner, som Etisk handel Norge, AIM-Progress, Sedex og Sustainable Agriculture Initiative Platform (SAI Plattform).
- Det er et godt system for revisjoner som sikrer at Supplier Code of Conduct følges. Når avvik avdekkes, bistår Orkla for å korrigere avvik. Kontrakter med leverandører som over tid bryter Orklas Supplier Code of Conduct, vil bli terminert.

Vi har god kjennskap til hvordan Idun og Orkla arbeider gjennom Orklas Supplier Code of Conduct, deres rutiner for leverandørrevalueringer og hvordan de gjennomfører tredjepartsrevisjoner.

Konklusjon Idun:

I vår kartlegging har vi vurdert Idun til å være en leverandør som arbeider systematisk og godt i forhold til aktsomhetsvurderinger i leverandørkjeden og Åpenhetsloven generelt. Vi vurderer risikoen for negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø som liten hos Idun og deres leverandører. Hvis negativ påvirkning eller skade avdekkes, vurderer vi at Idun har god oppfølging av leverandører og gode verktøy for å korrigere negative konsekvenser på miljø og samfunn i hele verdikjeden.

NorEngros

NorEngros er (selskap) største leverandør på emballasje og kjemikalier. NorEngros beskriver at de jobber systematisk for å fremme gode arbeids- og miljøforhold hos sine leverandører før å sikre hele verdikjeden. Dette gjør NorEngros i nært samarbeid med og i dialog med leverandørene, samarbeidspartnere, og andre interessenter. Videre løftes de etiske retningslinjene fram som viktige før å forsikre at de produkter som omsettes er fremstilt i tråd med disse.

NorEngros arbeider tett med samarbeidspartnere som Factlines og Etisk Handel. Arbeidet og prosessen rundt etisk handel er godt forankret i NorEngros sin ledelse og styre. Som mangeårig medlem av ETISK handel Norge er OECD (Se under) sin modell for aktsomhetsvurderinger in godt innarbeidet metodikk i hvordan NorEngros jobber i sin leverandørkjede.

NorEngros bruker Factlines for å sikre sporbarhet i leverandørskjeden. I tillegg stiller NorEngros krav til alle leverandører å signere deres etiske retningslinjer, fylle ut egenerklæringsskjema samt gjennomgå revisjoner.

Bærekraft

NorEngros beskriver at de skal være en virksomhet med et felles og sunt verdisett, de stiller strenge krav til seg selv og deres innvirkning på miljøet og samfunnet for øvrig. Disse verdiene skal gjenspeiles i de ansatte og virksomhetens holdninger og adferd.

NorEngros har et overordnet mål om å bidra bærekraftig med fokus på FNs bærekraftsmål nr 8,12, 13 og 17. Disse bærekrafts mål vil være NorEngros veivisere samtidig som det arbeides med flere av de andra bærekrafts målene.

Konklusjon

Vår vurdering er at NorEngros jobber grundig og målrettet med bærekraft og aktsomhetsvurdering.

Norgesmøllene

Norgesmøllene er vår største leverandør og leverer alt mel til virksomheten og i tillegg en del commodities og bakehjelpemidler. Norgesmøllene er omfattet av Åpenhetsloven og har informasjon om arbeidet for bærekraft på sine nettsider. De er medlem i Etisk Handel Norge og har forpliktet seg til å legge aktsomhetsvurdering til grunn for alle aktiviteter. I 2021 oppnådde Norgesmøllene «Etisk handel Norges basisnivå for aktsomhetsvurderinger.» Norgesmøllene er eid av norske bønder som også er hovedleverandører av korn til maling. Vi anser ikke at det er risiko knyttet til kjøp av korn fra norsk landbruk, men at det ved innkjøp av korn og commodities fra land utenfor Europa, er knyttet en viss risiko til arbeidsforhold og menneskerettigheter. 96% av innkjøpene gjøres fra helt/delvis egeneid produksjon, mens totalt ca 4% kjøpes inn fra agenter/mellomledd eller direkte fra produsent.

Mølleren har utarbeidet en bærekraftstrategi basert på FN's bærekraftsmål. Det er valgt fokus på målene: 2 Utrydde sult, 3 God helse, 8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst, 9 Innovasjon og infrastruktur, 12 Ansvarlig forbruk og produksjon, 13 Stoppe klimaendringene.

- Mølleren gjennomfører aktsomhetsvurderinger for å kartlegge og unngå negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø både for egne og leverandørers aktiviteter. De gjør risikokartlegginger av leverandører for å unngå, eventuelt stanse, forebygge og redusere slik påvirkning
- Mølleren foretar revisjoner for dokumentasjon av leverandørers arbeid for å etterleve retningslinjene. Ansvarlig for bærekraft deltar på revisjoner.
- Mølleren har utarbeidet Code of Conduct og krever at leverandører følger retningslinjene. Ved avdekking av forhold som kan føre til negativ påvirkning av /skade på mennesker, samfunn og miljø i leverandørkjeden tilbyr Norgesmøllene kompetanseheving, dialog og samarbeid med leverandører for å rette opp forholdene.
- Konsekvensene av å ikke etterleve retningslinjene kan være heving av kontrakt.
- Det er utarbeidet en egen rapport «Rapport for Bærekraftig Forretningspraksis» til Etisk Handel Norge. Rapporten tar for seg risikovurdering av enkeltleverandører utenfor Norge. Alle leverandører har akseptert Norgesmøllenes retningslinjer for leverandører.

Konklusjon Norgesmøllene

Vi mener Norgesmøllene arbeider med Åpenhetsloven og bærekraft på en systematisk og grundig måte. Medlemskapet prioriterer langsiktig samarbeid med leverandører og har derfor god mulighet til å kommunisere og følge opp sine krav til bærekraft.

Vi vurderer risikoen for negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø som liten hos Norgesmøllene og deres leverandører. Hvis negativ påvirkning eller skade avdekkes, vurderer vi at Norgesmøllens har god oppfølging av leverandører og gode verktøy for å korrigere negative konsekvenser på miljø og samfunn i hele verdikjeden.

TINE

TINE er vår største leverandør av melk-, fløte- og osteprodukter. Vi har gjennomgått TINEs arbeid innen bærekraftig forretningspraksis og etisk handel.

TINE benytter i stor grad innsatsfaktorer produsert i Norge, men har også produsenter av innsatsfaktorer i andre land.

Vi opplever at TINE jobber bevisst med dette og har fokus på at både TINE og deres leverandører driver sin virksomhet uten at dette går på bekostning av grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

TINE har egne retningslinjer for leverandører og andre forretningspartnere for å sikre bærekraftigverdiskapning.

Samtidig er TINE med i Etisk Handel Norge og rapporterer årlig sitt arbeid med aktsomhetsvurderinger i sin leverandørkjede.

Proessen for TINEs aktsomhetsvurderinger basert på OECD's veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

TINE oppgir selv følgende:

«Det er viktig at TINE kan være sikker på at egen virksomhet samt våre leverandører av råvarer, driver sin virksomhet uten at dette går på bekostning av grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Dette innebærer blant annet at TINE gjennomfører aktsomhetsvurderinger av egen og leverandørens virksomhet.

Ulike deler av organisasjonen skal gjennomføre aktsomhetsvurderinger. TINE Innkjøp har et hovedansvar for leverandørene til TINE, men også andre i TINE vil gjennomføre aktsomhetsvurderinger bla. i forbindelse med valg av råvarer og innkjøp. TINEs eiere og produsenter av melk vil også gjøre aktsomhetsvurderinger av egen virksomhet ved hjelp av landbrukets kvalitetssystem (KSL).

Retningslinjene for aktsomhetsvurderinger fra OECD krever også at virksomheter gjør aktsomhetsvurderinger i forbindelse med ulike forretningsbeslutninger. For eksempel vil man gjennomføre dette ved etablering av nye forretningsområder, lansering av nye produkter eller oppkjøp av annen virksomhet. TINE jobber risikobasert hvor risikovurderinger og analyser er en del av ledelsessystemet vårt. Aktsomhetsvurderinger forut for forretningsbeslutninger er lovkrav på linje med overholdelse av andre lover og forskrifter. Dette inngår som en del av TINEs risikobaserte arbeidsmåte.

TINE inkluderer også miljø og antikorrupsjon i aktsomhetsvurderingen.»

Konklusjon

Vår gjennomgang viser så langt vi har sett at TINE jobber grundig og målrettet med bærekraft og aktsomhetsvurderinger/Åpenhetsloven.